УДК 331.5(474.3)
Нечаєва І.А.
канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ ЛАТВІЇ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В 2023 р. в Латвії було зайнято 884,2 тис. осіб, або 64,2 % населення у віці 15–74 років. За рік рівень зайнятості зріс на 0,3 % при зменшенні кількості зайнятих на 2,0 тис. осіб. У 2023 р. в Латвії було 24,3 тис вакансій, що на 1,6 тис вакансій або 6,1% менше, ніж у 2022 р. У приватному секторі було 13,5 тисяч, а в державному - 10,8 тисяч вакансій (рис. 1) [1].

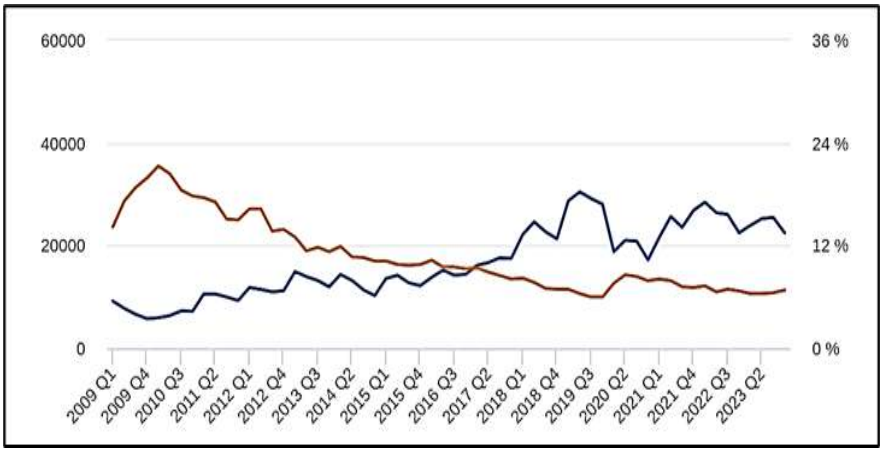

Рисунок 1 - Кількість вакансій та рівень безробіття

Протягом року кількість вакансій у приватному секторі скоротилася на 2,1 тис (-13,4%), тоді як у державному – зросла на 0,5 тис (+5,0%). З загальної кількості робочих місць, 2,7% посад були вакантними, з них 3,7% у державному секторі та 2,2% у приватному. У 2023 р порівняно з 2022 р число зайнятих посад зменшилося на 1,3 тис або 0,1%, у приватному секторі - на 3,7 тис (-0,6%), в державному секторі зросло на 2,5 тис або 0,9% (табл. 1) [2].

Протягом 2023 р кількість вакансій на робочих місцях зменшилася майже у всіх професійних групах - переважно серед офісних працівників (на 18,9%), ремісників та пов'язаних з ними професій (на 17,5%), а також серед працівників у сфері обслуговування та торгівлі (на 15,5%).

Таблиця 1 - Зайняті посади та вакансії за секторами

Показник	Середнє, тисяч		Зміна, %
	2022 р	2023 р	
Вакансії, загалом	25,9	24,3	-6,1
- приватний сектор	15,6	13,5	-13,4
- державний сектор	10,3	10,8	5,0
Зайняті посади, загалом	887,7	886,5	-0,1
- приватний сектор	603,3	599,5	-0,6
- державний сектор	284,4	286,9	0,9

У 2023 р найвища частка вакансій була зареєстрована у сфері державного управління - 8,4%, адміністративних та допоміжних послуг - 4,0%, видобутку корисних копалин та кар'єрного господарства - 3,3%, будівництва - 2,9%, транспорту та зберігання - 2,9%, а також у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги - 2,6% (табл. 2).

На початок 2023 р з загальної кількості зайнятих, 42,7% мали вищу освіту. За рік показник зріс на 0,7 %, за два роки – на 1,5 %. Кожен четвертий працюючий (24,5%) має ступінь магістра, 13,9% – ступінь бакалавра, 3,6% – скороченої вищої освіти (коледжу) та 0,7% доктора. Повну середню освіту отримали 37,1 % працюючих осіб, післясередню невищу освіту – 13,5 %, неповну середню освіту (другу ступінь початкової освіти) – 6,4 %, а першу ступінь початкової освіти – 0,3 % [3].

За аналізований період найвищий рівень зайнятості (91,9 %) був серед людей із ступенем доктора наук, з вищою освітою (85,6 %), ступенем магістра (84,5 %) та ступенем бакалавра (82,7 %). Найнижчий рівень зайнятості (9,2%) зареєстрований серед людей без формальної освіти або з освітою нижче початкової.

Згідно з даними [4] середня місячна брутто-зарплата при повній зайнятості в І кварталі 2023 р склала 1462 євро. Це на 160 євро або на 12,3% більше, ніж у І кварталі 2022 р. З 1.01.2023 р мінімальна зарплата в країні при повній зайнятості зросла з 500 до 620 євро, або на 24,0%.

Середня чиста зарплата склала 1071 євро, що становить 73,2% від брутто-зарплати. За рік вона зросла на 12,3%, але з урахуванням зростання цін на споживчі товари реальна зарплата знизилася на 6,1%.

Найшвидше за рік середня зарплата зросла в сільському, лісовому та рибному господарстві – на 18,2%, в енергетиці – на 17,5%, у транспорті та складському господарстві – на 15,5%, у державному управлінні та обороні – на 15,0%, в освіті – на 14,8%, а також у гірничій справі та розвитку кар’єри – на 14,3%.

Таблиця 2 – Вакансії за основними професійними групами

	Відсоток вакансій, %	
	2022 р	2023 р
Разом	2,8	2,7
Сільське господарство, лісівництво та рибальство	1,7	1,2
Добувна промисловість та розроблення кар'єрів	4,1	3,3
Переробна промисловість	3,2	2,5
Оптове постачання електроенергії, газу, пари та повітря	2,6	2,2
Водопостачання, каналізація, управління відходами та діяльність із санітарної очистки	2,5	2,0
Будівництво	3,2	2,9
Оптова та роздрібна торгівля; ремонт транспортних засобів і мотоциклів	1,9	1,8
Транспорт і зберігання	3,2	2,9
Розміщення та харчування	3,3	2,5
Інформація та зв'язок	3,3	2,5
Фінансова та страхова діяльність	2,3	1,9
Діяльність у сфері нерухомості	1,5	1,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	1,1	1,3
Діяльність із надання адміністративних і допоміжних послуг	3,4	4,0
Державне управління та оборона; обов'язкове соціальне страхування	7,5	8,4
Освіта	1,6	1,7
Охорона здоров'я і соціальна допомога	2,7	2,6
Мистецтво, розваги та відпочинок	1,7	1,2
Інші види сфери послуг	0,6	0,4

У 2023 р середньомісячна заробітна плата була вищою за середню по країні у фінансовому та страховому секторі, інформаційно-комунікаційних послугах, енергетиці, професійних, науково-технічних послугах, державному управлінні та обороні, гірничодобувній промисловості та розвитку кар’єри, охороні здоров’я та соціальному догляду, а також у сільському, лісовому та рибальському секторах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. 2023. gadā Latvijā bija nodarbināti 64,2 % iedzīvotāju. URL: https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/nodarbinatiba/preses-relizes/20758-nodarbinatiba-2023-gada-4-ceturksni-un

2. Brīvo darbvietu skaits 2023. gadā samazinājās par 6,1 %. URL: https://stat.gov.lv/en/statistics-themes/labour-market/occupied-posts-and-vacancies/press-releases/20779-occupied-posts?themeCode=DV

3. Nodarbināto īpatsvars ar augstāko izglītību turpina pieaugt. URL: https://stat.gov.lv/en/statistics-themes/education/higher-education/press-releases/20798-economic-and-educational?themeCode=NB

4. Pirmajā ceturksnī vidējā darba samaksa pieauga par 12 procentiem. URL: https://stat.gov.lv/lv/statistikas-temas/darbs/alga/preses-relizes/12334-darba-samaksas-parmainas-2023-gada-1-ceturksni